

ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ

ΕΠΑΛΒ΄ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ: ΕΜΕΙΣ ΚΑΙ ΟΙ «ΑΛΛΟΙ»

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

(Επισημαίνεται ότι οι απαντήσεις που προτείνονται για τα θέματα είναι ενδεικτικές. Κάθε άλλη απάντηση, κατάλληλα τεκμηριωμένη, θεωρείται αποδεκτή.)

A3. (μονάδες 25)

ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ

Επικοινωνιακό πλαίσιο: στοιχεία που θα πρέπει να ληφθούν υπόψη:

- Σύνθεση άρθρου προς δημοσίευση στο σχολικό ιστολόγιο.
- Αφορμή: η 6^η Μαρτίου, «Πανελλήνια Ημέρα κατά της Σχολικής Βίας και του Εκφοβισμού».
- Πομπός: ο μαθητής / η μαθήτρια
- Δέκτες: η σχολική κοινότητα, κατεχοχόν μαθητές και μαθήτριες
- Σκοπός άρθρου: ο μαθητής / μαθήτρια θα επιδιώξει:
 - α) να περιγράψει το φαινόμενο του σχολικού εκφοβισμού, στις διάφορες μορφές που φαίνεται να εκδηλώνεται στο σχολείο, ώστε να καταστεί σαφής η παρουσία του προβλήματος και η ανάγκη επίλυσής του, και
 - β) να ευαισθητοποιήσει τους αναγνώστες ως προς το πρόβλημα αυτό και να τους πείσει, ώστε να ενεργοποιηθούν για την καταπολέμησή του, με κύριο «όπλο» τη θέση με την οποία ο Νέλσον Μαντέλα αποδοκιμάζει τον ρατσισμό, δηλαδή προκρίνοντας την αγάπη προς τον συνάνθρωπο έναντι του μίσους.
- Αναμένεται η υιοθέτηση ύφους λόγου οικείου και προσωπικού, η χρήση του α' πληθυντικού ρηματικού προσώπου και της προτροπτικής υποτακτικής, καθώς και η αξιοποίηση τεχνικών πειθούς, όπως η επίκληση στη λογική, στο συναίσθημα ή στην αυθεντία μέσω της αναφοράς στον Νέλσον Μαντέλα.

Μορφές σχολικού εκφοβισμού: περιγραφή της στοχοποίησης των αδυνάμων, των ευάλωτων ομάδων, των διαφορετικών (π.χ. αλλοδαπών, αλλόγλωσσων, αλλόθρησκων,

ΑΜΕΑ) από τους «ισχυρούς» του σχολείου και ενδεικτική αναφορά σε παραδείγματα, όπως:

- προσβολές, εξύβριση μαθητών/-τριών,
- άσκηση σωματικής βίας σε βάρος των πιο αδύναμων,
- περιθωριοποίηση συγκεκριμένων προσώπων στο πλαίσιο του ρατσισμού,
- ψυχολογική βία, απειλές, εκβιασμοί, π.χ. στα κοινωνικά δίκτυα.

Ευαισθητοποίηση αναγνωστών και ενεργοποίησή τους ως προς την καταπολέμηση του σχολικού εκφοβισμού

- Ας μη μένουμε παρατηρητές, ας σταματήσουμε να ανεχόμαστε, ας καταδικάσουμε τους θύτες και ας σταθούμε δίπλα στα θύματα, στη θέση των οποίων θα μπορούσε να είναι ο οποιοσδήποτε.
- Δεν υπάρχουν ανώτεροι και κατώτεροι ανάμεσά μας. Όλοι είμαστε άνθρωποι με ίδια δικαιώματα και υποχρεώσεις. Ας σεβόμαστε ο ένας τον άλλο.
- Κάποτε ο Νέλσον Μαντέλα, ένας άνθρωπος ο οποίος, λόγω του χρώματος που είχε το δέρμα του, φυλακίστηκε 27 χρόνια για τις φιλελεύθερες ιδέες του και για τον αγώνα του κατά των διακρίσεων, είπε κάτι σοφό: *«Κανείς δε γεννιέται μισώντας»*. Το μίσος για το δέρμα, την καταγωγή, τη γλώσσα δεν είναι έμφυτο, αλλά διδάσκεται. Το μαθαίνουμε μέσα στην κοινωνία. Πιο εύκολο ωστόσο είναι να διδαχθούμε την αγάπη. Αυτή *«έρχεται πιο φυσικά στην ανθρώπινη καρδιά»*. Μέσα στην αγάπη άλλωστε γεννηθήκαμε. Αυτός που πρώτος μας υποδέχτηκε στη ζωή ήταν μια αγκαλιά...
- Ας αγαπήσουμε λοιπόν ο ένας τον άλλο, ας δείξουμε αλληλεγγύη, ας απλώσουμε χέρι βοήθειας, ας συνεργαστούμε κ.λπ.

B3. (25 μονάδες)

1. Θέμα αναγνωστικής ανταπόκρισης

Το ποιητικό υποκείμενο, χρησιμοποιώντας α' και β' ενικό ρηματικό πρόσωπο –εγώ κι εσύ μαζί, *«υπάρχω και υπάρχουν»*– κάνει έναν διάλογο με τον αναγνώστη του, προσπαθώντας να του περάσει ένα μήνυμα αισιοδοξίας: όσο απελπισμένος κι αν είναι ένας άνθρωπος για ό,τι του συμβαίνει, αυτό το δυσάρεστο συναίσθημα που τον κυριεύει δε σημαίνει ότι θα το κουβαλάει για πάντα στην ψυχή του. Αν επιδιώξει να έχει δίπλα του έναν συμπαράστατη, για να τον στηρίζει, να του κρατάει το χέρι, να του δίνει *«κάποια κουρέλια να τον προφυλάξουν»* όταν είναι *«γυμνός»* και υποφέρει *«στο παγωμένο δάσος»*

της απόγνωσης, τότε η απελπισία του θα τελειώσει σύντομα και «τα δέντρα θα ξανανθίσουν» μέσα του.

Με τη θέση αυτή του ποιητικού υποκειμένου οι μαθητές/-τριες θα μπορούσαν είτε να συμφωνήσουν είτε να διαφωνήσουν. Στην πρώτη περίπτωση θα εστίαζαν στον ευεργετικό ρόλο που έχει για κάποιον άνθρωπο η αίσθηση ότι στο πρόβλημα που αντιμετωπίζει δεν είναι μόνος. Η έμπρακτη βοήθεια, αλλά ακόμα και η ψυχολογική υποστήριξη από κάποιο άλλο πρόσωπο, έχουν τη δύναμη να βοηθήσουν τον «απελπισμένο» να βρει την αυτοπεποίθηση που ίσως του λείπει και να παλέψει πιο δυναμικά, ώστε να πετύχει τη «λύτρωσή» του. Είναι ωστόσο γεγονός ότι η συμπαράσταση από ανθρώπους που μάς αγαπάνε δεν αρκεί πάντα, για να απαλλαγούμε από ένα πρόβλημα και να ξεπεράσουμε την απελπισία μας. Κατ' επέκταση, κάποια παιδιά θα μπορούσαν να διαφωνήσουν με την αισιόδοξη οπτική που διατυπώνει το ποιητικό υποκείμενο. Σε κάθε περίπτωση, πάντως, κάθε τεκμηριωμένη απάντηση είναι αποδεκτή.

2. Θέμα δημιουργικής γραφής

Βασικά χαρακτηριστικά της απάντησης:

- χρήση β' και α' ενικού ρηματικού προσώπου,
- ύφος λόγου προτρεπτικό, συμβουλευτικό,
- χρήση προτρεπτικής / αποτρεπτικής υποτακτικής, προστακτικής.

Ενδεικτικά:

Μη φοβάσαι. Ξέρω πώς αισθάνεσαι. Νιώθεις μια φτώχεια μέσα σου. Σαν να είσαι γυμνός στο παγωμένο δάσος. Η απελπισία όμως δεν είναι συναίσθημα διαρκείας. Θα τα καταφέρεις. Πρέπει να πιστέψεις στον εαυτό σου, στην αξία σου. Μην αφήνεις τους άλλους να σε υποτιμούν. Και το πιο σημαντικό: ζήτα βοήθεια! Μην προσπαθείς να είσαι «αόρατος» μέσα στο σχολείο, σαν να μην υπάρχουν για μας, μόνο και μόνο για να μη σε κοροϊδεύουν. Μην κρύβεσαι μέσα στο χιόνι. Δε σε βλέπω. Πρέπει να σταθείς στα πόδια σου. Όρθιος. Με την όμορφη καινούργια σου στολή... Άλλος άνθρωπος! Είμαι δίπλα σου. Αφού υπάρχω και υπάρχουν, η απελπισία τελειώνει σύντομα...